

Rozhodnutí Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 25.02.1965, sp. zn. 3 Co 68/65, ECLI:CZ:KSCB:1965:3.CO.68.1965.1

Číslo: 73/1966

Právní věta: Došlo-li k úpravě vyživovací povinnosti rozvedeného manžela před tím, než zákon o rodině nabyl účinnosti, počíná běh pětileté lhůty, stanovené v § 93 zák. o rod. dnem 1. dubna 1964. K otázce výše příspěvku na výživu rozvedeného manžela (§ 106 zák. o rod.).

Soud: Krajský soud v Českých Budějovicích

Datum rozhodnutí: 25.02.1965

Spisová značka: 3 Co 68/65

Číslo rozhodnutí: 73

Číslo sešitu: 6-7

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Vyživovací povinnost

Předpisy: 94/1964 Sb. § 93

§ 106 99/1963 Sb. § 142

§ 224

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 73/1966 sb. rozh.

Došlo-li k úpravě vyživovací povinnosti rozvedeného manžela před tím, než zákon o rodině nabyl účinnosti, počíná běh pětileté lhůty, stanovené v § 93 zák. o rod. dnem 1. dubna 1964. K otázce výše příspěvku na výživu rozvedeného manžela (§ 106 zák. o rod.).

(Rozhodnutí krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 25. února 1965, [3 Co 68/65.](#))

Okresní soud v Českých Budějovicích rozhodl tak, že smír ze dne 24. 1. 1949, podle kterého byl žalobce povinen platit žalované 320 Kčs měsíčně na výživném se zrušuje a že protižaloba žalované na určení příspěvku na výživné se zamítá. Toto rozhodnutí odůvodnil soud prvého stupně tak, že povinnost platit po rozvodu příspěvek na výživu trvá nejdéle pět let po rozvodu a ježto od rozvodu ke dni podání návrhu na zrušení smíru je značný časový odstup, jsou splněny podmínky pro jeho zrušení. Zamítnutí žaloby na určení příspěvku odůvodnil tím, že žalovaná pobírá měsíčně 400 Kčs, což je částka postačující ke krytí nutné výživy.

Krajský soud v Českých Budějovicích změnil rozsudek soudu prvého stupně tak, že žalobce je

povinen přispívat na nutnou výživu žalované na místě dosavadní částky 320 Kčs, počínaje dnem 25. dubna 1964 částkou 100 Kčs.

Z odůvodnění:

Oprávněné jsou výtky odvolatelky v tom, že okresní soud neposoudil věc správně po právní stránce. Okresní soud vychází z mylného předpokladu, že vyživovací povinnost žalobce k žalované zanikla proto, že od rozvodu (v roce 1948) uplynulo více než 5 let a že vyživovací povinnost mezi rozvedenými manžely trvá nejdéle po dobu 5 let po rozvodu a jen výjimečně může být prodloužena.

Lhůta 5 let, uvedená v § 93 zák. o rod. u těch případů, kdy vyživovací povinnost byla upravena soudním rozhodnutím ještě před účinností zákona o rodině, nemůže se však počítat od rozvodu, ani od doby, kdy byla soudem určena, nýbrž běh této lhůty musí být počítán od 1. dubna 1964. Opačný výklad by totiž znamenal, že zákon působí nazpět a že dřívější dohody a soudní rozhodnutí starší než 5 let, by pozbyly platnosti, což zákonodárce nezamýšlel; o tom jasně svědčí znění ustanovení § 106 zák. o rod.

Při posouzení celé věci je ovšem třeba zkoumat, zda předchozí soudní rozhodnutí je v rozporu s tímto zákonem. Zákon totiž umožňuje v ustanovení § 106, aby v těch případech, kdy obsah dohody nebo soudního rozhodnutí by byl v rozporu s novou úpravou vyživovací povinnosti rozvedeného manžela, mohl se manžel, který tuto povinnost plní, domáhat se toho, aby soud rozsah jeho povinnosti změnil a přizpůsobil je nové úpravě, popřípadě ji zrušil úplně. Zde je třeba si uvědomit, že i u rozvedených manželů počítá zákon s poskytováním příspěvku na nutnou výživu (§ 92), jestliže rozvedený manžel není schopen se sám žít, přičemž i u výživou povinného manžela jsou rozhodující jeho schopnosti a možnosti.

V daném případě žalovaná pobírá invalidní důchod ve výši 400 Kčs měsíčně. Jde o takovou částku, která by měla za normálních poměrů a okolností dostačovat k zajištění nutné výživy. Vždyť stát již tím, že stanoví tuto částku jako nejnižší hranici invalidního důchodu naznačuje, že jí mají být kryty potřeby nutné výživy. Nelze však pochybovat o tom, že v některých případech bude nutná výživa vyžadovat vyšší částku, zejména tehdy, jde-li o občana, jehož zdravotní stav je nepříznivý a vyžaduje vyšší náklady např. na dietní stravování. A o takový případ právě jde u odpůrkyně, která podle zjištění lékařské poradní komise trpí vedle celkového kornatění cév dále chronickou vředovou chorobou žaludeční a žlučnickovými obtížemi. Nepochybně tento velmi nepříznivý zdravotní stav vyžaduje u ní zvýšené výdaje na výživu, čímž náklady představující u její osoby „nutnou výživu“ jsou vyšší než u jiných osob. Za tohoto stavu pak její důchod nepostačuje krýt takto zvýšenou nutnou výživu a lze právem požadovat na žalobci, aby jí k zajištění těchto zvýšených nákladů poskytoval i nadále určitý příspěvek. Od žalobce lze poskytování takového příspěvku spravedlivě požadovat, když má starobní důchod 1246 Kčs, jeho manželka má příjem přes 1000 Kčs měsíčně a nikdo z nich nemá další vyživovací povinnost. Příspěvek žalobců nemůže ovšem činit dosavadních 320 Kčs měsíčně, neboť tato výše příspěvku by již ani nebyla „příspěvkem“ a zajišťoval by žalobkyni vyšší úroveň, než se kterou počítá zákon.

Pokud tedy schválený smír z roku 1949 odporuje ve smyslu § 106 zásadám nového zákona o rodině, pak je to jen v tom směru, že dosavadní příspěvek 320 Kčs, poskytovaný žalované vedle jejího měsíčního důchodu 400 Kčs je neúměrný tomu, aby ho bylo možno považovat za „příspěvek“, určený jen na nutnou výživu. Proto odvolací soud změnil původní úpravu z roku 1949 a určil žalobci platit nadále příspěvek jen v částce 100 Kčs, a to ode dne návrhu žalobce.

Tímto rozhodnutím odvolacího soudu je vyřešena jak žaloba žalobce na zrušení původního schváleného smíru, tak i návrh žalované na určení výše příspěvku, který podala pro případ, že by ke zrušení smíru došlo.

Žádný z účastníků nebyl se svými návrhy úspěšný plně. Žalobce se totiž domáhal úplného zrušení vyživovací povinnosti, žalovaná pak ponechání příspěvku v dosavadní výši. Vzhledem k jejich neúspěchu v řízení proto odvolací soud ve smyslu § 142 odst. 2 o. s. ř. rozhodl, že žádný z nich nemá nárok na náhradu nákladů a to za řízení před soudy obou stupňů (§ 224 odst. 1, 2 o. s. ř.).